

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum XII. De ijs, quæ erga Infantes sunt observanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

cujus similitudinem refert Communitas, observari videtur
 iuxta triplicem videlicet ordinem, quo membra inter se con-
 parari possunt. 1. Itaque curet, ut Caput seu Magistrus
 erga Subditos tanquam membra ritè se gerat, atque adeo
 ut caput liberaliter reliquorum membrorum necessitatibus
 succurrat (dum & cibum ac potum assumit, & ad illa trans-
 mittit, & præterea etiam alia media, quibus eorum in-
 firmitatem conservet, excogitat, & procurat) infirmitatibus
 compatitur, & cum illis in lecto se collocat, & tandem
 aliquid membris imperare vult, modo suavissimo, & plene
 que præcundo id facit; ita & Magistratus hæc ipsa tria
 erga subditos observare studeat. 2. Ut subditi erga Ma-
 gistratum perinde se gerant, sicut membra erga caput, atque
 adeò promptè obediant; honorem præminentie & capi-
 tatis libenter concedant, imò ipsi deferant; Superiores
 pro viribus defendant, sicut manus aut tergum ad suscipien-
 da pro capite vulnera se ultrò exponunt. 3. Ut iidem sub-
 diti inter se, sicut membra ejusdem corporis se gerant, atque
 adeò compatiantur sibi mutuò in infirmitatibus; conga-
 lentur sibi de bonis: & sese invicem in oneribus permutatis
 sublevent, sicut in corpore modò pes, modò latus, modò tro-
 chum aut alia pars totum pondus reliquorum membrorum
 sustinet. Quorum quidem omnium capitum executiones
 quanto perfectius suâ industriâ Pastor obtinebit, tanto pa-
 stantius suo erga Communitatem munere perfunctus videbitur.

MEMBRUM XII.

De iis, quæ erga Infantes observanda sunt.

Qu. 1. *Quid circa Infantes observare Pastor debeat?* Hæc tria præcipue, quæ sequentibus versiculis memorantur, nonnemo complexus est.

Matrum tollat malitiam;

Vt rectè generentur.

Omnem gerat industriam,

Vt verè baptizentur.

Gravem fuget socordiam,

Vt sanctè educantur.

Qu. 2. *Quomodo rectam generationem promovere possit?*

debeat? *Re.* tribus modis. 1. Si eas Mulieres, quæ ut fieri frequenter solet, metu multiplicandæ prolis, aut ex alio illegitimo motivo debitum vel omnino non reddunt, vel certe non debito modo, sicque generationem impediunt, efficacibus argumentis ad officium faciendum persuadere studeat. 2. Si tam privatim, quam publicè gravitatem peccati, quod per procurationem abortûs committitur, explicet, aptisque rationibus & exemplis illas abstertere studeat. 3. Si diligenter indaget, an matres prægnantes curam infantiam, quos in utero adhuc gerunt, convenientem suscipiant, & siquam vel laboribus vel aliis exercitiis immoderatis se, partumque suum periculo exponere advertat, seriò admoncat, & castiget; è contrario verò salutaria remedia præscribat, quæ ad felicem partum obtinendum præ cæteris conducere videntur; qualia sunt B. Virginis Christum sine dolore parientis, & S. Ignatii Lojolæ (ut qui infantum horum, quorum curam per suos socios gerere non potest, salutem procurandam sibi quodammodo in cælis reservavit) feria & constans invocatio ac veneratio.

Qu. 3. *Quomodo verum Baptismum procurare debeat?* *Re.* tribus pariter modis. 1. Si frequenter suis Parochianis necessitatem hujus Sacramenti, utpote sine quo in re vel voto suscepto nemo salutem obtinere potest, incultet, atque adeò seriò hortetur, ne ullam in hoc Sacramento procurando negligentiam, aut moram culpabilem committant. 2. Si, quoniam frequenter contingere solet, ut infans in periculo mortis constitutus, ab Obstetrice aut alia quavis laica Persona baptizati debeat, diligenter pro Concione suos circa essentiam & modum hujus Sacramenti administrandi instruat: Speciatim verò moneat, ut formam propter erroris periculum vernaculâ potiùs, quàm latinâ linguâ proferant; ut simul eam proferant, cum aquam corpori affundunt, neque unus pronuntiet, alius abluat: ut, si Aquam Benedictam habere possint, eâ ante alias utantur: ut, si infans necdum sit utero egressus, caput abluant, aut pedem saltem, manumve & si ampliùs non possunt, saltem instrumento aut quavis arte aquam infanti adhuc in utero incluso applicent, ita tamen, ut postea, quid & quomodo circa illum Baptismum fecerint, Parochio referant. 3. Si singularem Obstetricum curam ge-

rat, & efficiat, ut Catholicæ sint (nam hæreticæ mibi
necessariis curant) & bonæ vitæ ac famæ (ne maleficia
superstitionibus Infantibus noceant, atque adeò à vero ba-
ptismo impediunt) in arte sua & omnibus, quæ ad bap-
tismum ritè conferendum necessaria sunt, bene instructæ.

Qu. 4. *Quid ipse Pastor circa baptismum admittendum
observare debeat?* R. sequentia præcipuè. 1. Ut, quantum
modum Card. Paleottus p. 3. instru. de Bapt. rectè
bene perpendat, à se per hoc Sacramentum, æternæ
januam, illi, quem baptizat, referari, proindeque cavere,
quâ aliis aperit, sibi ipsi ob peccatorum sordes occludat.
cùm à DEO electus sit, ut sanctissimi illius Lavacri
minister, ita candidissimæ ipsius puritati respondere
deat iis virtutibus, quæ in Sacerdote ad tam sanctum munus
exercendum vocato requiruntur. 2. Ut omnes Cæremonias
in Rituali Diocesano præscriptas accuratè observet, & cum
debita reverentia ac devotione peragat, atque, ut etiam
præsentibus id faciant, allaboret, quem in finem procedent
terdum has Cæremonias publicè in concione explicat. 3.
Ut specialem Patrinorum curam habeat, atque adeò im-
pensis Parentes moneat, ut eos potius Patrinos eligant, qui
ipsorum infantium saluti consulere, quàm qui inopar
nire possint. Deinde ipsos Patrinos moneat, tum commu-
cum Baptizato, & ejus Parentibus cognationis spiri-
tum obligationis ad eum in rebus Fidei necessariis intrin-
dum, si per alios commodiùs id non præstetur. Caveren-
tem, ne, dum nomen Baptizati proferre jubentur, aut dem-
nimis, aut Ethnica, aut etiam plura quàm duo (nisi Patres
illustres sint) imponi velint; Tam hæc verò, quàm
Parentum, ac Patrinorum nomen, cum anno, mense, die
accuratè mox in libro ad hoc deputato juxta modum in Ri-
tualis præscriptum, vel ab Antecessoribus usurpatum de-
scribat.

Qu. 5. *Quid circa educationem Infantis observare debeat?*
R. hæc speciatim efficienda. 1. Ut Puerperæ post abolu-
tum puerperii tempus in primo statim egressu ad Ecclesi-
procedant, cum ipso etiam, si fieri potest, Infante, sepe
DEO clementissimo gratas ac devotas demonstrant, ac ben-
nedictionem solitam à Pastore petant, accipiantque.

Infantem, quantum fieri potest, ad multa incommoda & pericula evitanda, ipsæmet Puerperæ lactent, talisque eligant Nutrices, de quibus iusta spes concipi queat, quod Infantem in pietate & iustitia Christiana ita sint instructuræ, ut cum materno lacte ipsam etiam pietatem suxisse credantur. 3. Ut diligenter suo tempore moneantur Parentes, ne Infantem in eodem secum lecto collocent, & sic manifesto oppressionis periculo exponant.

Dubia moralia.

Qu. 1. An possit baptizare Pastor Infantem, qui solam manum aut pedem exporrigit? R. affirmativè cum Suarez tom. 3. in 3. p. q. 68. a. 11. Coninch, Pont. & aliis, quia per talem ablu-tionem verè ablutus dicitur, sicut nemo negat vulneratum dici, qui in pede vel manu vulneratur. Unde Lugo resp. moral. l. 1. dub. 1. admittit, etiam tunc baptizatum dici posse, si in solis capillis tingeretur; est tamen talis infans, si periculum evadat, iterum postea sub conditione baptizandus.

Qu. 2. An in casu necessitatis possit Infantem adhuc secundine inclusum baptizare? R. affirmativè cum Vasq. Præp. Granad. Hurt. & aliis apud Dianam p. 5. tr. 3. ref. 4. & 12. imò Marchantius tr. 2. c. 1. q. 1. cas. 2. hoc etiam ad umbilicum, pequam Infans à Matre alimentum sugit, extendit; Certè Infantem adhuc in utero Matris existentem, si per artem aquâ contingi possit, licitè baptizari, idem Diana p. 2. tr. 15. ref. 43. cum aliis docet.

Qu. 3. An, si dubitatur, num baptizandus sit homo vel bestia, Baptismus conferendus sit? R. Layman l. 5. tr. 2. c. 6. n. 13. affirmativè, si caput & pectus formam humanam præferant; si verò caput ferinum, reliqua verò omnia membra humana existant, tum Comitulus quidem ibidem citatus putat adhuc baptizandum esse, eò quod cor sit principale membrum hominis, sed rectè Laym. cum Navarro dicit, æquè probabile esse, quod caput sit Sedes principalis humanarum operationum, atque adeò in tali casu nonnihil expectandum esse, donec certius cognoscatur, sitne homo, vel non, nisi periculum vitæ adsit, in tali enim casu sub conditione baptizari deberet.

Qu. 4. An, si propter duo capita & unum pectus, vel è con-

trā dubitetur, an sit unus, vel duo homines, duplex Baptismus conferendus sit? R. idem Layman l. c. si operationes contrariæ deprehendantur, duplicem Baptismum conferendum esse; si verò dubium, vel periculum in mora sit, vel dubium resolvi non queat, tunc unum ex duplicatis modis absolutè, alterum sub conditione baptizandum est. Rectè tamen monet nonnemo, in ejusmodi portentosissimis casibus consultius esse, Episcopi & Medicorum consiliis quirere, si tempus patiatur.

Qu. 5. An, si Infans in foribus Templi cum scheda scripta Baptismi teste reperiatur, eum sub conditione rebaptizari liceat? R. etsi communior sententia ferè neget, id licitè posse, tamen tutà conscientiâ Pastorem baptizare talem infantem, eò quòd talis scheda non sufficiat ad legitimam fidem de Baptismo validè factò faciendam, Rituale Romanum autem absolutè dicat infantes expositos & inventos sub conditione baptizandos esse, si re diligenter investigati eorum Baptismo non constet; ita sentiunt Quintana, March. & plures apud Dian. p. 10. tr. 16. ref. 87.

Qu. 6. An consultum sit Infantes ab Obstetricibus baptizatos iterum baptizare? R. cum passim jam consuetudo invigat, & teste Busenb. l. 6. tr. 2. c. 1. d. 4. etiam à Patribus Romano sit approbata, rectiùs videri facere Pastorem, si pueri Infantes rebaptizet, eò quòd experientia doceat, Obstetrices plerumque in tali casu valde perplexas, alias omnino malitiosas & veneficas esse, ut adeò meritò prudens dicitur concipi possit de Baptismi valore.

Qu. 7. An, si periculum sit, Infantem propter Baptismum citius moriturum, eum baptizare liceat? R. affirmative est communi apud Vasquez, quia hoc modo non directè occiditur; & ex hoc casu pendet salus æterna Infantis, quæ vitæ temporali præferenda est; imò ob hanc ipsam causam Lessius, Sotus, Panorm. Leander. Bonac. & alii apud Dian. p. 10. tr. 16. ref. 20. concedunt, si Infans, dum ad Baptismum portatur, animam ageret, nec aliud medium superellet, quod ut in lacunam vel fluvium cum prolatione verborum proferretur, posse hoc licitè fieri.

Qu. 8. An possit tempore pestis sola aspersione baptizari, si sit contagionis contrahenda periculum? R. affirmative est.

Zambrano de Bapt. c. 1. d. 15. n. 5. & 7. modò certius sit, quòd talem puerum aqua contingat; cum in casu necessitatis juxta communem sententiam licitum sit plures ejusmodi aspersione baptizare.

Qu. 9. An, si particularem errorem circa Personam commisit, putans esse masculum, eum fuerit fœmella, debeat repetere Baptismum? R. negativè cum Layman l. 5. tr. 1. c. 4. n. 6. & aliis, modò servet intentionem Ecclesiæ, vel Christi institutoris, quia practicè intentio dirigitur ad præsentem hominem baptizandum, si capax est, cui intentioni non obstat speculativus error circa illam Personam.

Qu. 10. An, si probabiliter ex signis colligatur, Puerum infidelem ad rationis usum pervenisse, in vitis Parentibus baptizare queat? R. affirmativè cum Laym. l. 5. tr. 2. c. 6. n. 10. quia homo ratione præditus in iis, quæ ad animæ salutem pertinent, sui arbitrii esse debet.

Qu. 11. An Hæreticorum filios liceat in vitis Parentibus baptizare? R. affirmativè cum eodem Laym. l. c. n. 11. quia Hæretici Ecclesiæ jurisdictioni subjecti sunt, à qua proinde sine injuria compelluntur, ut Parvulos suos ad Catholicorum Baptismum deferant, & in Fide ac Religione instruant; sin verò id facere recusent, Infantes ab eorum cura abstrahi & baptizari jure possunt.

Qu. 12. An Hæreticorum liberos baptizare licitè possit, si restituenti sunt Parentibus cum perversionis periculo? R. negativam quidem sententiam Suar. d. 25. f. 5. & alios tenere, eò quòd communis sententiã doceat, ob periculum simile infidelium filios baptizari non posse; verùm contrariam præxin à viris doctis & piis rectius observatam esse testatur Layman l. c. n. 11. eò quòd Hæretici non soleant Christi nomen detestari, neque Liberos Dæmonibus devovere, ut Pagani; & præterea certior spes affulgeat, quòd tales Liberi Catholicè baptizati aliquando veram fidem sint amplexuri, aut certe ob invincibilem ignorantiam etiam in sua Hæresi materiali salvandi.

Qu. 13. An, quando penitus ignoratur, an aliquis sit baptizatus, absolutè potius, quàm sub conditione conferri Baptismus debeat? R. ita quidem sentire Vasquetium apud Dicast. d. 1. n. 170. sed rectius hunc cum Diana & aliis docere, quòd

sub conditione sic conferendus, quia sic neque periculum
invalidi Baptismi conferendi, neque ejusdem iterum ad-
ministrandi.

Qu. 14. *An, si unicus tantum testis habeatur de Baptismo collato, debeat Baptismus sub conditione repeti?* R. negativè cum Ferdin. de Castro, Suar. Vasq. & communi aliorum colligiturque ex ipso Jure Canonico, in quo dicitur, Patros, qui à Parentibus abstracti sunt, & an baptizati sint, ignoratur, baptizari debere secundum Patrum consuetudinem, non fuerit, qui testificetur.

Qu. 15. *An, si Baptismus semel solemniter administratus postea reperiatur nullus fuisse, Cæremonia iterum sine repetitione?* R. ita quidem antiquiores quosdam Theologos videtur, uti apud Tan. tom. 4. qu. 2. n. 116. & q. 3. n. 125. videtur, sed contrarium à plerisque Recentioribus doceri, eo quod debnis, quem Ecclesia per Cæremonias intendit, jam per per earum administrationem magna ex parte sit obreptus.

Qu. 16. *An, si quis ab Hæreticis in infantia baptizatus ad nostram Fidem transeat, Cæremonia postea repeti debeat?* R. Laym. defacto talem apud Catholicos consuetudinem non esse; fortassis ne rudis Populus existimare posset, nos Hæreticorum Baptisma cum debita forma collatum ut invalidum improbare; alioqui autem, si sine scandalo fieri queat, non esse à consuetudine universalis Ecclesiæ alienum, ut iterum reperantur Cæremonia.

Qu. 17. *An in privato Baptismo Patrinus adhiberi debeat?* R. negativè cum communi sententia, teste Laym. l. 5. c. 9. n. 5. eò quòd in tali casu necessitatis Parentes ferè non possint eligere idoneos ad munus patrini, atque adeò credibile non sit, Ecclesiam illis talem obligationem imponere voluisse.

Qu. 18. *An Hæreticus pro Patrino admitti queat?* Resp. iterum Laym. l. c. n. 7. ex communi Doctorum sensu negativè, quia non sunt idonei ad instituendum Baptizatum; tamen gravis causa aut necessitas id postulet, id facile permitti posse, hancque praxin defacto in Germania superioribus Viris doctis & piis practicatum esse.

Qu. 19. *An, si duo Coniuges simul prolem suscipere velint, debeat id admittere Pastor?* R. negativè cum Laym. l. c. n. 1. & con-

& constat ex causa 30. q. 4. cap. ult. ubi dicitur, ut puritas spiritualis paternitatis ab omni labe conservetur immunitatis, dignum esse decernimus, ut utrique simul in hoc adspirare minimè præsumant; quamvis id consuetudine cohonestari posse Sanchez asserat; imò absolute hodie illicitum non esse Navarrus & Vivaldus apud Laym. l. c. num. 3. citati doceant.

Qu. 20. An, si Parentes non designent Paternos, ad Pastorem spectet ea designatio? R. affirmativè cum Possentino de off. Cur. c. 6. n. 33. & Bonacina, quod præcipuè locum habet, si Infantem expositum baptizare debet.

MEMBRUM XIII.

De iis, quæ erga Juventutem observanda sunt.

Qu. 1. Quid circa Juventutem observare debeat Pastor? R. tria præcipuè sequentibus versiculis comprehensa.

Hanc tempestivè admone,

Vt citò confirmetur.

Parentum curam acue,

Vt piè educetur.

Omnem conatum adhibe,

Vt rectè informetur.

Qu. 2. Quid circa Confirmationem observare debeat? R. tria præcipuè curanda. Primò, ut maturè suscipiatur hoc Sacramentum, neque facilè ultra septennium differatur, præcipuè in illis locis, quæ hæretica lue sunt infecta, cum hoc Sacramentum sit perfectio quædam, & velut complementum characteris Baptismalis, ut Fidem, quam Christiani accipiunt per Baptismum, generosè & fortiter retinere possint tempore tentationum aut persecutionum. Quare Decreta Synodi Augustanæ p. 1. c. 4. sic excitant ad hoc officium Pastores; Rectè iam olim est constitutum, & à nostris quoque Parochis volumus observari, ut ipsorum admonitione permoti Parentes, & alij, qui curam Baptizatorum gerunt, eosdem Episcopo confirmandos offerant, neque sinant horum animas tum præsentibus & salutari Spiritus Sancti medicinâ fraudari; alioqui, qui in ea re negligentè egerint, si ve Parochi, si ve Parentes, pœnis Canonicis subiacent. Curent iterum Parochi, de Sacra-

M 5 menti